

15
2/К.С. 2/04
Датум 23.02.2004

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

11-17-1 / 19.02.04

КЪМ К.Д. № 2 / 2004г ДО
ДИ СЕ РАЗИКОУВА ЗА
ВСЯКА СЪДИЯ
23.02.2004г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от Национален осигурителен институт
гр.София, бул. Стамболийски № 62-64

по конституционно дело №2/2004г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Молим да оставите без уважение искането на група народни представители от XXXIX Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 81, т.4 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване (ДВ,бр.67/29.07.2003г.)

Искането на народните представители е неоснователно, поради следните съображения:

1. С § 81, т.4 от ЗИДКЗОО чл. 176 ал. 3 от Кодекса се променя по начин, който въвежда забрана за ползване за нуждите на пенсионноосигурителното дружество и на свързаните с него лица на инвестиционни имоти, в каквито могат да бъдат инвестирани не повече от 5 на сто от активите на пенсионния фонд.

Забраната, въведена с изменението, не противоречи на конституционните разпоредби за стопанската дейност.

Пенсионноосигурителните дружества /ПОД/ бяха създадени, за да осъществяват допълнителното задължително социално осигуряване чрез управляваните от тях фондове. Въпреки, че тези дружества са

учредени и регистрирани по реда на Търговския закон, условие за започване на дейността им е тяхното лицензиране по реда на КСО (чл.121 от КСО).

Предметът на дейност на ПОД за разлика от дружествата, регистрирани по реда на ТЗ за участие в стопанската дейност, е **единствено осъществяването на допълнително пенсионно осигуряване.**

Един от основните принципи на допълнителното задължително пенсионно осигуряване, регламентиран в чл.125, ал.1, т.4 от Кодекса за социално осигуряване, е **осъществяване на дейността при условията на разрешителен режим и държавно регулиране.**

С оглед провеждане на този принцип при дейността на пенсионноосигурителните дружества и за защита интересите на осигурените лица във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, държавата чрез последващи промени в законодателството, си е поставила за цел създаване на **ефективен механизъм за гарантиране на изискването за минимално равнище на доходност при инвестиране на средствата на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване.**

Видно от мотивите на народните представители, не се прави разлика между инвестиционния имот и имота, придобит от пенсионноосигурителното дружество за задоволяване на собствените му потребности.

Инвестиционният имот се придобива със средства, представляващи част от задължителните вноски на осигурените в пенсионния фонд лица. Той се придобива с цел извличане на печалба чрез отдаването му за ползване на други стопански субекти и последващо разпределяне на печалбата по личните партии на осигурените за достигане на определената в закона минимална доходност.

От друга страна средствата, с които се придобиват имоти за задоволяване на собствените нужди на ПОД са капитали, представляващи част от печалбата на дружеството, те не са капитали от инвестиционния му портфейл.

Тук следва да се има предвид и факта, че вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване представляват по своя характер публично държавно вземане. С оглед на това, правоотношенията във връзка с тази дейност имат публичноправен характер.

Тъй като допълнителното задължително пенсионно осигуряване е един от стълбовете на общественото осигуряване, въпрос на преценка на държавата е законодателното регулиране на дейността на фондовете за ДЗПО.

С конкретната промяна в законодателството е предвидено по-детайлно разграничаване на инвестиционните инструменти на фондовете за допълнително социално осигуряване и са допълнени количествените ограничения за инвестиране на средствата на тези фондове с цел по-добра диверсификация и намаляване на инвестиционния риск. Ограничението е въведено с оглед инвестиционни имоти да не се използват за нуждите на самото ПОД и на свързаните с него лица.

Във всички случаи тези инвестиционни имоти следва да бъдат управлявани по начин, чрез който от тях да се извлече максимална печалба, а не да се използват за задоволяване на административните потребности на ПОД и свързаните с него лица.

2. От съществено значение е фактът, че пенсионният фонд е **отделно юридическо лице** /чл. 133, ал. 3 и чл. 214, ал.5 от КСО/. Пенсионният фонд се създава и управлява, съгласно чл. 133, ал. 1 и 2 и чл. 214, ал. 4 от КСО, от друго юридическо лице - пенсионноосигурителното акционерно дружество, а не от участващите в него осигурени лица. Сложната правна конструкция на допълнителното пенсионно осигуряване, което се осъществява от две самостоятелни организационни образувания – пенсионноосигурителното дружество и управлението от него пенсионен фонд, е наложена, за да не бъдат накърнени правата на осигурените лица. Действащото пенсионно законодателство съдържа разпоредби, които осигуряват защита на обществения интерес и целят да се предотврати конфликта на интереси там, където е възможно той да се появи.

Именно такава е разпоредбата на чл. 176, ал.3 от КСО. Когато пенсионноосигурителното дружество ползва за свои нужди инвестиционен имот на пенсионния фонд /каквато практика съществуваше до изменението на посочения по-горе текст от кодекса/ очевидно е налице противоречие между интереса на осигурените лица да извлекат максимална печалба от имота и интереса на акционерите на пенсионноосигурителното дружество да заплащат възможно най-нисък наем. В тези случаи съществува явен конфликт на интереси.

При сключване на договор за наем, съгласно който инвестиционен имот, притежаван от пенсионен фонд, се отдава под наем на пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, договорът се подписва за наемодател и наемател от едно и също лице – представляващия пенсионноосигурителното дружество, който съгласно закона представлява и фонда. **Това е предпоставка за договаряне на изгодни за управляващото дружество условия, които не са в интерес на осигурените лица.**

Подкрепяме изразеното от конституционния съдия проф. Мария Павлова мнение, че от съдържанието на искането и мотивите в него е видно, че народните представители не считат за противоконституционен текста на чл. 176, ал.3 / нов ДВ, бр.67/2003г./ от КСО.

Твърдението на народните представители за противоконституционност се отнася до упражняване на правомощието за отдаване под наем на имоти, за което в атакувания текст няма забрана.

В този смисъл считаме, че Конституционният съд е бил неправилно сезиран от народните представители, тъй като всъщност не се касае за противоконституционност на законовия текст, а за неговото тълкуване.

сг/сг

ПРАВИТЕЛ:

Йордан Христосков/